

ДІЛО

Виходить щоденно передполуднем

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, 11. пов.
Конто почт. шваб. 143.322.
Адреса для телеграм:
— „Діло“, Львів. —
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописи не повертаються.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячної в краю 450 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 зл., Німеччині 750 зл.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словацкій 30 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 зл., Австрії
750 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

За Соборну Україну.

Промова голови українського сенатського клубу сенатора Мих. Черкавського на пленумі сенату 2. березня н. р. в генеральній дискусії над бюджетом.

Високий Сенате! В нинішніх відносинах бюджетова дискусія дає нам, українцям і білорусинам, одну майже нагоду представити бою в найзагальнішому нарисі наше важке положення під Польщею.

Нинішня бюджетова дискусія, що повинна бути останньою дискусією над бюджетом у сенаті при теперішньому його складі, накладає на мене обов'язок зробити цілий білянс польської політики супроти українського народу за минулі літа нашого життя під польським правлінням.

Українське громадянство обходиться у своїй збірній думці восьмиліттю окупації Західної України. Сумні думки і важкі почування перймають кожного українця, коли кине оком взад, коли схоче приступити до білянсу втрат у своєму національному житті за той час. Ледви 8 літ минає від хвилі, коли Польща, воскресла з гробу неволі, кинула свої війська на підбій українського народу, під плащиком „визволення з більшовицької неволі“ несучи фактично загалу визвольних змагань українського народу. Вісім літ — це хіба невеликий проміжок часу в житті держав і народів, а всеж тих 8 літ заступає в нас цілі століття, це значить, що інші держави й інші народи потребували би цілих століть, а щонайменше десятиліть літ, щоб доконати законним і незаконним шляхом стільки насильств на „братньому“ народі. (Голос: Пане, не нарікайте, не ображайте Господа Бога!) Пане сенаторе, дуже добре знаємо, що в Румунії ще гірше, але ми вважаємо Румунію державою циганською і варварською...

Наш білянс під Польщею виказує по стороні прибутків тільки одну одиноку позицію, якій на імя: пріркий досвід. Ми наглядно переконалися, що почесні гасла про свободу, рівність і братерство, про справедливість і шанування індивідуальності непольських народів є лише звучимими фразами, байками і оповіданнями для наївних дітей, що це є тільки пусті слова для укривання інших думок і намірів, яких одиноким змістом є нищення нашого духового доріжку і загартування матеріального майна, руйнування нашої культури, а навіть вбивання надії на кращу будучину.

Одинокою метою, одинокою програмою Польщі і польських урядів було — зликувати українське питання, усунути його з ряду актуальних справ. До тієї головної мети прямували згідно і послідовно всі теперішні польські уряди, всі польські партії в найрізноманітніших урядових комбінаціях. В тому почесному змаганні відроджена, республікансько-демократична Польща вступила в сліди своєї, погребаної історичною немезидою попередниш: шляхецької Польщі. Свобода Польщі принесла нам видаючися в наш національний організм кайдани неволі. Все, чим промовляла до нас призабуга минаючина з карт історії, ми побачи-

ли і пережили в дійсності. Скондензовані постаті Вишневецьких і Чарнецьких розложено на більше число осіб, що поступають згідно з демократичною засадою, яка в Польщі допустила до актів гноблення не одну суспільну класу і не одну політичну верству, а цілий нарід, репрезентований кількома кліками і клічками, що ведуть боротьбу за владу. Політична неволя, культурний гнет, економічна експропріяція, — всі ті складові частини шляхецьких методів правління автоматично воскресли у відродженій, демократичній Польщі.

Вісім літ, які ми пережили в найтяжчих умовах збірної та індивідуальної екзистенції, то неперервний ланцюг знущань, то якась дика і первісна помста на „братньому“ народі, на словянських меншостях (Голоси: Адеж, пане...). За що? З якої причини? За те, що українці та білорусини прямують до того самого, до чого прямували Поляки: до свободи, до незалежності, до самостійного розпоряджування власним життям і майном, до культурного та економічного піднесення, до творення духових і матеріальних вартостей. Мстяться на нас польські уряди, їх адміністративні агенти, представники польського народу за те, що не хочемо бути потяговою худобою в їх запрягах, що не хочемо оставати сирим матеріалом для будови польської національної та державної палати. Мстяться на нас, що поляків ніколи не гнобили й тільки своїми симпатіями товаришили польській боротьбі та визвольним змаганням.

Вісім літ — невеликий проміжок часу, але тих 8 літ вистарчило, щоб національну українську територію: Східну Галичину, Волинь і Полісся, не згадуючи про мученицьку Холмщину та Підляшя, при допомозі сфальшованої статистики з 1921 р., переіменувати в „мішаний терен“, в національну кондомінію. І дивно! „Безпардонні“ Пруси протягом соток літ не переіменували Познанщини і Поморя в мішаний терен, а шляхотні Поляки довершили такої подивудіної трансформації протягом 8 літ.

І на тому мнимому мішаному терені відбувається танець польських „чиновників“ під крилами „найдемократичнішої“ конституції і під охороною повної безкарності. „Інородців“, український і білоруський нарід зіпхнуто на друго-й третьорядне становище, на становище об'єкту експериментування. У відношенні до українців і білорусинів обов'язує одинокий збірник писаних і неписаних законів, одержаних у наслідстві по прадідах і будучих висловом особистих побажань, збірник під назвою: „Widzimisie“.

Це безсмертне „widzimisie“ є одинокою напямною намірів, плянів і ділань союму й сенату, уряду і його міністрів, державної адміністрації і польських політичних організацій.

„Widzimisie“ — то військово-цивільне осадництво, то загартування мільйонним масам безземельних і малоземельних українських і білоруських селян землі на сході, цього відвічного вартату праці нашого народу.

„Widzimisie“ — то відмова українцям і білорусинам помічі у відбудові найтяжче навішених воєнним знищенням полів Східної Галичини й Волині, при одночасному зужитті податкових грошей українського й білоруського населення на будову осад польських колоністів, костелів, римо-католицьких каплиць і польських домів людських на наших землях.

„Widzimisie“ — то грабункова експлоатація лісів, запропащення доріг і санітарне занедбання українських і білоруських територій.

„Widzimisie“ — то ославлена ревіндикація православних церков, грабіж святинь нашого народу, самовільна господарка церковним маєтком... (Пос. Блискош: Хто заграв ті церкви?). Колись це зробили москалі, але не від римокат., тільки від греко-кат. населення, від того українського народу, що не був ніколи римокатолицьким... Це поглиблення анархії в цій церкві, стручення її на становище повної залежності від адміністративних властей та упослідження, це вкінці протегування в ній російських впливів на некористь переважуючої частини визнаючи православ'я в Польщі, українців і білорусинів.

„Widzimisie“ — то безприкладне знищення українського народнього шкільництва шляхом переміни українських народніх і частинно середніх шкіл на польські або так звані утравістичні, в дійсності також польські школи.

„Widzimisie“ — то зломання своїх міжнародних зобов'язань і потоптання своєї власної честі, зломання свого слова, зафіксованого в законі з дня 26. вересня 1922 року щодо заложення українського університету.

„Widzimisie“ — то повне знищення громадського, повітового і міського самоврядування, в Галичині також краєвого, розсадження всіх його комірок на те, щоб на місце довірених представників українського населення ввести під формою „комісарів“ — наганячів, агітаторів і мужів довіри п'ястивів, ендеків, організацій народових і ріжних „стражи“, або ріжних типів з галерії „любяльських“ суспільних шумовин зпоміж місцевого населення.

„Widzimisie“ — то розгалужена і в польській „кресовій“ суспільності глибоко вкорінена поліційно-провокаційна система, то беззастанні репресії супроти українських політичних, культурних, а навіть економічних організацій, то постійні ревізії, арештування, монструальні політичні процеси, сконструовані поліційною поліцією, то тисячі літ тюрми для активніших політичних

діячів, освідмлених селян і робітників, що вірять у краще завтра своєї нації.

„Widzimisie“ — то цензура і конфіскація української преси, то переслідування політичного руху, то розтягування столипінських указів на „креси“, то удержування коштом скарбу держави, коштом податкових грошей з гадючих фондів, ріжних *ad hoc* створених „партій“, мнимо українських, під проводом продавців національної совісті і національних зрадників, щоб здержати консолідацію політичних сил українського народу.

„Widzimisie“ — то вкінці урядове відібрання українському народові його національної назви.

Так у найзагальнішій нарисі представляються наші втрати, а ваші сумнівні виски.

(Докінчення буде.)

Вища культура.

Справа нападу на посла С. Хруцького у сойм.

Для 2-го березня н. р. конституційна комісія радила над проектом про зміну виборчої ординації до сойму, який внесли клуби правих партій і людова „Паст“. У промовах представників правих і в оголошених ними внесках виразно було видно тенденцію, щоб зменшити представництво національних меншостей у будучій соймі, а одночасно збільшити представництво польського народу. Посли з правих, при пропозиції щодо збільшення кількості посольських мандатів із підданих і східних земель, мотивували й тим, що український нарід культурно і політично стоїть нижче, як польське населення, головню у західних частинах держави.

Доля захотіла, що саме на цьому засіданні незвичайно яскраво виявилась культурна вищість поляка над українцем. На кінці засідання, коли правих, формуючи свій внесок, домогалась, щоб зроблено засідання ще післяполудне, забрав у цій справі голос посол з українського клубу Сергій Хруцький. Він зазначив, що він зовсім не має на меті саботувати внесків щодо зміни виборчої ординації, бо „коли від українських земель не буде ні одного представника у польській соймі, тоді швидше відірвемося від Польщі“.

На ці слова посол Сосніський бувший заступник голови клубу Християнської Демократії, який має мандат від західних частин польської держави, зирвався із свого місця, мов божевільний і ударив пос. Хруцького пастухом у груди. Також інші послы з правих та „Паста“ кинулися на пос. Хруцького. Повстає ла метушня. Коли вона трохи втихла, пос Хруцький звертаючись до правих, сказав: „Ось приклад вищої польської культури“. Відтак, коли голова конституційної комісії проф. Гломбінський прикликав до порядку однаково пос. Хруцького і напавшого на нього п. Сосніського, пос. Хруцький додав: „А тепер маємо приклад польської справедливості“. Вечером цього ж дня Український Клуб видав такий комюнікат:

Для 2. березня 1927. на засіданні сойми конституційної комісії, підчас нарад над зміною виборчої ординації до сойму, посла Сергія Хруцького, підчас його промови, ударила у груди пос. Сосніський з польської християнської демократичної партії. Український Клуб з найбільшим обуренням патує цей варварський напад, що є наслідком над усіма поняттями про способи боротьби на парламентарному терені, прийнятих у культурному світі. Одночасно Клуб протестує проти по-

Red. czas. „Dilo“ we Lwowie. Pr. 91/27. W imieniu Rzeczypospolitej Polakiej! Sąd okręgowy karny we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, że treść artykułu umieszczonego w czasopiśmie „Dilo“ Nr. 47 (10.990) z dnia 3. marca 1927 pod tytułem: „W autyrytyzacji i kombinacji“ w ustępach a) między innymi: i) Wor... cz... ny... a) słowami: i) m... a) b) od słow: Z... do końca artykułu zawiera znami... na zrodził z § 63 a) w. k. ukazał do... na dnia 2. marca 1927 roku k... i zarządził... i zarządził...

całego nakładu i wydał w myśl § 493. p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następną karę przewidzianą w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6. ex 1863. i. j. zarządzenie za przekroczenie na grzywnę po 400 zł. Lwów, dnia 2. marca 1927.

На всі

ведінки голови конституційної комісії п. Гломбінського, який не найшов іншої форми зареагувати проти поведінки свого союзника, а лише прикидав його до порядку навіні з пос. Хрущом, не тільки що не даючи пос. Хрущові ніякої сатисфакції, але ставляючи його нарівні з нападочим.

Пос. Хрущкий переходив недавно операції спільної кишки і ще не зовсім прийшов до здоров'я. Клюб висловив своєму товаришеві глибоке спочування.

Слід додати, що голова Українського Клубу переслав на руки маршала союму протест проти поведінки п. Сосніцького, але до цього часу — дарма, що минуло більш 24 години — не одержав ніякої відповіді. Дуже характеристичне те, що польська преса (головно органи правниці) аберегли в цій справі мовчанку або пробували її затерти.

За океаном.

з діяльності „Об'єднання“ в січні.

Об'єднання українських організацій у Злучених Державах, що за головну свою мету поставило собі тепер збирати жертви на допомогу старому краю, мало в січні 2.167,32 дол. приходу, що разом з переносом з попереднього року в сумі 205,23 дол. дає квоту 2.372,55 дол. З того вислано до краю на „Рідну Школу“ 1.300 дол., на інвалідів 150 дол., на політичних в'язнів 15 дол., на сироти 105 дол., на Товариство „Просвіта“ у Львові 100 дол., на фонд оборони честі українського народу (процес проти Шварцбарта в Парижі) 60 дол., на пам'ятник Франка 50 дол. допомога писем. О. Кобилянській 25 дол., на „Народній Дім“ в Яворові 25 дол., на будову дому „Рідної Школи“ в Чорткові 25 дол., для українських біженців на Кубі 20 дол., на українську пресу (на які органи, не знаємо) 25 дол., кошти посилок і писем, оплата канцелярії і кошти дороги вніесли разом 66,25 дол.

На будову „Народних Домів“.

Незалежно від збіркової акції Об'єднання ведуть інтензивно грошові зборки на будову читальних домів і „Народних Домів“ окремі комітети, зложені з людей з дотичних місцевостей. Таких комітетів є в Америці дуже багато і нема числа американської української газети, в якому не було б якогось поклику чи звідомлення такого комітету або подяки дотичних односельчан чи установ з краю. Ці комітети мають величезні заслуги для відновлення й розбудови наших освітніх фортець у краю, що густо-часто завдають їм у цілості своє адвигнення і своє уладження. Найбільші такі комітети в Злучених Державах — це зборівський, тисеменишкий і не-

давно оснований лемківський. Два перші збирали вже по кілька тисяч доларів на будову, згя. відбудову своїх „Народних Домів“; наші лемки, розсіяні в цілій Америці, творять тепер цілий ряд збірових комітетів, що поставили собі за мету допомогти адвигнути в Сяноці „Український Народний Дім“, що став би центром українського освітнього й економічного життя на цілу Лемківщину.

Нова гр.-кат. церква у Вінніпегу.

Столиця Манітоби Вінніпег, що на 300.000 населення має до 20.000 українців, відчувала сильно потребу ще одної греко-кат. церкви. І ось у неділю 2. січня п. р. отворено й посвячено там нову греко-кат. церкву, четверту з черги у цьому місті. Нова церква св. Покрови лежить на розі вулиць Бойд і Артелері і є, як подає „Канадійський Українець“, одною з найкращих будівель у Вінніпегу. Вона містить 1.500 людей, з того 500 на спадисто побудованих балконах, що творять наче другу церкву. Будівничим церкви був Михайло Павлов, великорос; план рисунків і догляд над роботами мав архітект Паркінсон і Галей.

Той будови довершено завдяки пильним заходам церковного комітету, що працював під проводом о. П. Божика, що перед 3 роками перейшов з православ'я на унію і працює енергійно над повіреною собі паствою. Посвячення церкви довершив єпископ канадійських українців Ник. Будка. З чужого клиру був присутній римо-кат. архієпископ Сінот. — Крім чотирьох греко-кат. церков є у Вінніпегу ще й православна автокефальна церква св. Покрови.

Шкільні „культуртрегери“.

В альбом лівівський шкільний Кураторії.

До якої самоволі можуть доходити вчителі по наших народних школах, учителі наслідні між наше населення, яке вони ненавидять і над яким знушаються, нехай послужить ось який факт:

У селі Гостові, товмачького повіту, є від довшого часу управителем нар. школи Казимир Секо. Громадяни Гостова мусили в обороні своїх дітей і власній подати на нього карне донесення за надужиття урядової влади, а до шкільної кураторії скаргу за побирання дітей. Епітьомом цієї справи був процес у повітовім суді в Отинії. Присудом цього суду з дня 5. листопада 1926 р. U 466/26 і U 644/26 стверджено всі каригідні вчинки, які громадяни Гостова закидали Секові. А саме: що звільняв дітей із школи тільки за хабарі, які брала у порозумінні з ним його жінка та служниця; що побирав діти так сильно, що вони відчували болі голови і лякалися ходити до школи, а також побирав маму од-

ної дитини, за що суд покарав його гризною. Родичі побитих дітей перевели на суді докази правди на те, що Секо знушався над дітьми за шонебудь. Урядовий присуд суду, який маємо перед очима кариге: „Просто обурюючим фактом, який хіба є доказом шовіністичної анимозі обвинуваченого, є факт, стверджений свідком Льомбарським, що коли синок його Антія підчас перерви розмовляв з іншими по українськи (в ориг. по руски) обвинувачений (Секо) чути це, роздратувався і підніс його за вуха вверх та вдарив його п'ястком по потилиці. Хлопець довгий час зривався вночі і в переляку молився. Цей факт обтяжує обвинуваченого тим більше що він знав, що в Гостові всі мешканці без різниці національності та віроісповідання розмовляють між собою по українськи, а покарання хлопця за цей буцім-то каригідний вчинок можна хіба прирівняти з фактом поведінки з польськими дітьми у Прусії (Вжесня), який у всьому цивілізованому світі зустрів належне обурення“.

А тепер „сєнс моральний“: після цього асього п. управитель школи Казимир Секо сидить даліше на своїм становищі, а шкільна кураторія у Львові будім-то зовсім про це не знає.

Організаційний рух.

Повітова нарада УНДО в Добреміні.

Дня 28. лютого п. р. відбулася в Добреміні, скликана заходом місцевого Пов. Народного Комітету організаційна нарада. Під головуванням о. декана Івана Голубарського обговорювали зібрані делегати громад Добремішчини способи, що причинились до скріплення політичної організації. Ціні вказівки подавали на основі досвіду з місць о. Й. Маринювич, о. Б. Гонський, П. Дзюбинський, Мих. Гарванко, А. Курчак, о. Л. Мельник, Ан. Кравець, Ст. Фірко і Василь Крента. Від Українського Національно-Демократичного Об'єднання брав участь у нарадах п. Олекса Черкавський зі Львова.

Вирішено покликати до життя в найближчій часі повітову народню канцелярію, зложеною підписані декларації про вступлення до партії і зложеною партійний податок. Вирішено також скликати Повітовий Народний Зїзд.

Зі звітів з місць довідуємося, що між нашими селянством Добремішчини шукає наживи „Звйонзек Хлопські“ і сіль-роби, закидаючи цілі села безплатно своїми часописами. — Учасник.

Організаційна нарада в Перемишлянах.

Дня 1. березня відбулася в Перемишлянах організаційна нарада, скликана Повітовим Народним Комітетом на судовий повіт Перемишляни під проводом д-ра Свістеля. В нараді взяло участь 46 осіб, мужів довіра з поодиноких сіл і членів

партії УНДО з Перемишляна. Темою наради була справа поглиблення організації повіту і звязане з цим введення в життя партійної канцелярії з постійним урядовцем.

В тім напрямі цінні погляди висказали м. ін. М. Луцький, о. Паласюк, В. Чомдір, Маленчук, студ. унів. Собочко Павло і Сакно Степан та о. Войко. В нараді брав участь делегат Українського Національно-Демократичного Об'єднання п. Олександр Гладішівський.

Вирішено перевести точну реєстрацію членів партії і поширити її по повіті „Сєвободу“, що прийде не важко з огляду на негативне відношення селянства до „Вони Народу“ та інших ненаціональних газет, котрими наші вороги засівають повіті — Свічі.

Збори в Коношківі, пов. Броди.

Дня 20. II. 1927 відбулися в Коношківі пов. Броди, організаційні збори Українського Національно-Демократичного Об'єднання, скликані заходом Повітового Народного Комітету в Бродях. Під президентією М. Стадника як голови і В. Романця як секретаря виголосили реферати д-р В. Чирівський про потребу і значення політичної організації і голова Повітового Народного Комітету господар Олекса Васильовський про програму УНДО і зв'язання до інших партій. По перевірці дискусії і вписі в члени партії вибрано громадський народний комітет. Тут треба підкреслити безітересову і повну присягу працю громадянина Василя Романця, який, хоч сам тяжко мусить працювати на хліб у млині на милому дорож від хати, однак все знаходить час на національну працю. Кооператива, читальня і власний читальняний дім завдають громада праці В. Романця.

Село пізналося вже на юрний робот сіль-роби і його агента Качора, який доси все горлав на повіті і чорнобривий, а тепер сам вступив на теологію. Цікаво, що тепер про нього наліпше „Воя Народу“ у своїому „Кропні“. — Громадянин.

Студентське життя.

Т-во техніків „Основа“ у Львові.

Дня 13. лютого відбулися перші установчі загальні збори т-ва українських студентів політехніки „Основа“ у Львові, після роз'яснення в 1922 р. політехніку, що тепер відновило свою діяльність і лівівський політехніку є вписаним як 200 українців, що досі, не маючи свого власного товариства, не мали спроби ані розвинути якогось акції допомоги, ані навіть зорганізуватися з шкільно-наукою. Затвердження статуту т-ва було предметом наради сєнату політехніки і навіть міністерства освіти. Часи, бо майже два роки; головною опору затвердження було рішуче співробітництво українських студентів щодо української мови. Висхідні статуту т-ва затверджено. Назва т-ва звучить: Т-во Українських Студентів Політехніки „Основа“ у Львові — урядовою мовою т-ва є мова „руська“.

Загальні збори „Основи“ відбулися в одній із зал політехніки в присутності куратора сєнату, проф. д-ра А. Верещинського. Число присутніх досягло 100. Збори ухвалили низку резолюцій: як першим домагання створення української

занадто вже спеціально-клінічної частини. Прочитали і, хоч далеко від лікарських претензій, осмислюючи навести в дослівному перекладі деякі її висновки: можливо, що це спонукає декого з наших лікарів, особливо психіатрів, зайнятися тією книжкою — компетентно.

Чому саме і чим саме зацікавила неспеціаліста лікарська книжка — легко, аж занадто легко, відгадати всякий, хто побував в останніх кількох місяцях у Львові і який на собі відгомони певних загальних там відомих, хворобливих явищ.

Титул книжки: „Неврози в алкоголізмі і алькоголізм як недуги суї генерис“, її автор, д-р Міхалов, числиться нині найзнавчим спеціалістом в алькоголізмі — недугах; за сам час несповня чотирьох років перейшло через його руки звиш 6 тисяч алькоголіків. Ось кілька виразків з його книжки.

Почування несучовності без причини, зниження духовної активності — перші ознаки неароспічного зародження алькоголіка. До цього прилучається емоційна горда і незалежність, припадковість, чистоти. Недужий щораз менше віддається обичаям, звичаям і товарищеским судам. Ці перші переміни творять перелом поведінки щораз свободніший, щораз більше незалежний і щораз менше згорю-

*) Docteur Serge Mikhaloff, médecin de l'Institut Clinique d'Alcoolisme, Chef de la Section et membre du Comité de l'Etude du cerveau et des fonctions psychiques. „Les Névroses dans l'alcoolisme“ comme maladie su génétique (Ed. Alcan 1926, стр. 274).

В. Левіцький.

Серед книжок.

„Дитинний змисл еліти“. — А наша еліта! — Портрет алькоголіка. — Замітки до лікарів.

Пюсієн (Пукіян) Роміє — рівнозначний як історик релігійних війн, економіст і публіцист. Ще недавно він прегарно редагував великий фінансово-промисловий щоденник; нині він редактор великого політичного органу „Figaro“. Навіть на повітрярським полі він не безуважно аробував своїх сил, однак не це нам нині цікаво.

Тому кілька років появилася його знамените, багате оригінальними і сміливими думками „Зясування теперішнього часу“, книжка, який не багате є рівних у сьогочасній європейській літературі, і яку гарячо поручаємо увазі всякого, кому французька мова доступна і хто хоче орієнтуватися в тому, що твориться тепер в Європі. А тому кілька книжок, розмірами трохи менша попередньої, та глибиною змісту їй рівна: „Нація й цивілізація“.

Подавати „короткий зміст“ таких книжок — завдання неможливе. Бо суть їх не в одній або другій формулі, а в багатстві ідей, якими вони пересіяні, і ідей, якими вони дають

товчок у голові читача, — в шедрости промінів світла, які вони кидають у темні й загадочні закутини нашого існування. — Яким способом передати таке „коротко“? Замість братися за таке неможливе завдання, обмежимося тут на зазначенні, що найцікавіше може сторінки книги присвячені зясуванню „активного зміслу еліти“ в житті нації і в розвитку цивілізації.

Еліту — каже Роміє — творять, на еліту складаються всі ті, і виключно тільки ті, що наділені якістю, відповідальністю й повагою, потрібною задля формування долі інших людей.

„Хто думає тільки про себе самого, хто має думати тільки про себе, — не є членом еліти. Натомість є частиною еліти всякий, хто кермує або править існуванням інших людей, будь він офіцером, учителем, промисловцем, письменником, то що. Не входить у склад еліти реєтєр, богомолеш, віртуоз, крамар, робітник. Входить натомість у склад її банкір, парох, диригент оркестри, голова синдикату, майстер...“

І так далі... Відсилаємо цікавих до книжки самої. А самі ми поневоли повертаємось думкою до питання: Хто творить еліту у нас, в нашій галицькій батьківщині, в найбільшій нашій політичній організації наразі? Річ певна, що переважна частина нашої політичної еліти сформувалася в 20-літтю перед війною, біля Народного Комітету, його голови, його секретаріату. Подібно, як теперішня чеська політична еліта одержала свою формування від Масарика і його школи,

а польська — від реаліста Дмовського і романтика Пісудського...

Під чиею маркою, під чийого „духа печатю“ уформувалася наша політична еліта передвоєнного, воєнного і — у величезній мірі також — післявоєнного часу?

Коли хочемо зрозуміти нас самих і багато дечого з того, що впало на нашу долю, то питання це мусимо розглянути і мусимо, наче лікар у просекторії або клініці, глянути на наше покоління, на його провідників, на нас самих.

Але не місце цьому в короткій бібліографічній замітці. До цього треба забратися де-інде, і не одній тільки людині.

Кожного тижня появляється в Парижі новий випуск „Бібліографії Франції“, ще й з числами й знаками, під якими дана книжка записана в каталогах „Національної Бібліотеки“. Річ очевидна, що кожного тижня бібліографію цю — вона виложена в Національній Бібліотечі — переглядаємо: Шукаємо, бачите, за книжками, які могли би нас з цього або іншого погляду цікавити: значить, серед книжок з ділянки історії, політичної географії, соціології, політики, наразі й красного письменства. Натомість проходили ми звичайно мимо — попри явища лікарської чи технічної літератури. Та припадок звернув недавно нашу увагу на лікарську книжку; ми її зараже зажадали в бібліотечі і тогож дня прочитали — бодай в загальній її не-

*) Lucien Romier, Explication du temps present.

**) Idem. Nation et civilisation, Kra Editeur.

ДУЖЕ ВАЖНА І ВІДРАДНА ВІСТКА!

Одинока українська кооператива для церковних річей

відзначена медалями і хрестами заслуги на виставах в Римі, Карльсбаді, Одесі, Стрию і Коломиї під фірмою:

Дім торговельно-промисловий

„ДОСТАВА“

кооператива з обмеж. порукою у Львові,

Дирекція: Львів, вул. Домініканська 11, Склади: Львів, вул. Руська 20, Перемишль, Ринок 23,

отворює дня 15. березня 1927 свій склад також

при вул. Перля 16, I. пов. В ТЕРНОПОЛІ при вул. Перля 16, I. пов.

Буде мати стало на складі у великій виборі **зсю церковну утвар**, а саме: фелони, стихарі, фани, хоругви, плашаниці, антїпедї, шалі, суконки, ручники, ілітони, чаші, дарохранительниці, монстранції, кадильніці, гармонійні дзвінки, ліхтарі, ліхтарки до хорих, павуки, кивоти, тетраподи, прапори для Товариств, килими і дивани, лампи, ампулки, світло, кадило, образи і образці, Євангелія в прегарних оправках, також в гуцулькїм стилі, — і всі церковні книги. Поручає: **Дзвони** з найкращого передвоєнного матеріалу, незрівняні що до викінчення, голосу і тривалости, під довголітньою гарантією, та остерігає перед несовісними агентами всіляких ліярень, що обіцяють дешеві дзвони, які однак тріскають в короткім часі і тратять голос. Шкода кожного сотика на таке сміття! Добрі дзвони повинні служити сотки літ і все мати гарний голос. **Тільки у нас дістанете такі дзвони** і тому перед закупном звертайтеся до нас за офертою. Наша фірма є в священничих руках, отже Вас не ошукає. Кооператива „ДОСТАВА“ виконує **малювання церков, іконостасів і образів** найкращими знатоками нашого стилі і обряду на полотні, блясі і дереві. Для того перестаньте вже раз опоганювати Дім Божий богомазами! Малювання церкви, це річ велика і важна, до цього треба малярів артистів! Ми Вам їх вкажемо!

Тож не послугуйтеся при тім кімнатними малярами і партачами, які нічого не розуміють і не знають! Виконуємо цілі **іконостаси, престולי, б.чні вітаті, проповідниці і кивоти** з різьбою і правдивими золоченнями при допомогі першорядних різьбарів-артистів, яких на кожне бажання висилаємо на місце для устного обговорення справи і предложення взорів.

Приймаємо старі фелони до перерібки, євангелія, книги, і чаші до віднови, виконуємо тривалі огнєві золочення дуже старанно і солідно. **Приймаємо також вкладки ощадности** в золотих і долярах, опроцентуємо їх найвисшою відсотковою стопою і хоронимо перед девальвацією.

Кожний священник і кожна церква повинні бути членом кооперат. „Достава“ (уділ виносить всього 10 зол., а вписове 1 зол.). Часть зисків розділює „Достава“ на церковні і народні цілі, а члени дістають товарів звороті. Маючи таку свою рідну інституцію, яка заосмтрює наші церкви у стилеву і солідну утвар, не повинні ми хупувати нічого у ворогів нашого обряду і нашого народу та їх підпомагати, боже це для нас сором!

Свідомий Українець купує церковні річі тільки в Кооперативі „Достава“.

На урядження

пенсіонатів і виправи

ковдри, вбрання, покривала, матраци з морської трави і волосини, кози, подушки, сільське пір'я, фіранки, дивани, покривала, шифони, простирали, пошви, синіки казочно дешево поручає

В. Іжицький

Львів :: вул. Коперника 3.

1653 Ціни і коштовнісци відвотію. 1—4

Всякого роду шудження свіжі і дешеві поручає скарп К. Шипи, вул. Краківська 26 (майже напротіп Прображенської церкви). Обслуга солідна. Для кооператив і забавних комітетів значний опуст.

ШКЛЯРСКА Робітня Б. Стелямах, Львів, Ліндога 3. Рамки, оправка образів і зеркал по найнижчих цінах 1617 3—5

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Спеціаліст ледуг легінів, серця і жолудка
Д-р Фелікс Ган
1640 Пересвітлення Рентеном. 3—27

Пікарсько-дентистичне Заведення
д-ра Симона Раппапорта
Якова Насса

Львів, вул. Сикстуська 17/II.
Пильомбування і винищення зубів без болю. Штучні зуби в кавчуку і золоті на американську систему. Пацієнтів з провінції полагоджуються в найкоротшому часі.
П. Т. урядовим і студентам значна знижка.
1625 Полекши в сплатах. 3—5

!!! ПАНЧОХИ !!!
Пішовкові по зол. 2-50
Шовкові 1-а 3-30
Шкарітні шовкові 0-80
шовк. в десені 1-70
продає знала з дешевости передвоєнна фірма 3—3
Товаровий Дім „БЕРГЕРА“
Львів, пл. Трибунальська 1, тел. 29-79.

ТАКАЦЬКІ ПРИПАДИ, Волокитні знаряди, Панчошні і глімі до ручних робіт. Шітки до лєну 2—2
М. ВІАЖКОВСЬКИЙ
Подоля, вул. Жеромського 23.

ПАМ'ЯТАЙТЕ, щоби закупити 92 29-48 фарбу до білїа в порошк, бо є о 100% дешевішою і ліпшою від всіх буделькових паст і порошків.
Х. ПЕРЛЬМУТТЕР
Бюро фабрики Львів, Слоначна 26.

Вілля о 7 покоях, гараж, стайня, 1 морг города. Доляра в 10.000. Каменїця триповерхова, комфорт, чотири склєпи, місячний мїнш 1600 зол. Ціна 16.000 доларів. Околиця Поляського кільця менших вїль від 2000 дол. Центральна Агенція торговельно-комісїона, Коперника 14. Телефон 40-37. 1658 1—1

ХОЛЕСКІАЗА Г. НЕМОЕВСКОГО

ЛІЧИТЬ:
ЖОВЧЕВЕ КАМІННЯ
Недуги печінки
і переїни матерї.

ВАРШАВА, Нови-Свят 5
Телефон 504.96

Каміння сходить без болю - Атани устають цілком

ПОЗНАКИ:
(печатково): Біль в боках і підсерцевім долі (де сходяться ребра). Поболювання в печінці. Нахил до обструкції. Обложений язик. Відбитання газами. Здуття булькотіння в кишках. Болі і завороти голови.
(підчас атаків): в долі і печінці, сильний біль, що розходитьсь в задню часть — в пас — в хресті — і сягає аж під лопатки. Здуття черева, розсаджування ребер, пертя на відходову кишку. Деколи воїти жовчю. Зимні поти, жовтачка.
1593 Докладні і формалії в брошурах 2—2
Г. НЕМОЕВСКОГО.

ВЗУТТЯ

найліпше купиш і найдешевше заплатиш тільки вул. Городецька 1, ріг Красіцьких. 1656

Фортеляни, Пінни, Фісгармонї
ДЕШЕВО І НА РАТИ
Цінники до диспозиції.
Конрад Кайміс
Львів, Коперника 16.
Телеф. 20-45. 1013 3-3
Тільки перші фабрикати.

1620 **ФІРМА**
І. ДРЕКСЛЕР І СИНІ
пл. Капітульна 2.
перероблює і покриває найдешевше
В 24 ГОДИНАХ
КОВДРИ І МАТЕРАЦИ

ВИДАВНИЦТВО „ТРЕМБІТА“

КОЛОМІЯ, СОБІСЬКОГО Ч. 7. поручає такі новини:

Новий портрет Б. Хмельницького (са 35x50 см.) . . . . . зол. 1—
Прикрашуйте свої помешкання портретами наших славних гетьманів! Сей портрет законаний на добрім папері, наліплений на картоновім паспарту. Пересилка (прим. 1-10) 90 с.
Новий український ФЛІРТ (забава) . . . . . зол. 1—
Є це найцікавіша і найвеселіша товаришська забава. Хочете до когось зблизитися, з ним заприятелювати, з задоволенням провести час, чи ширіо сміятися і веселитися, то мусите засісти до цієї забави. Ужито в нїм багато українських приповідок, зворотів з улюблених пісень і переплетено любовною розмовою. Містить 48 карток.

Хейромантія, або Читання з руки (з 15 обр.) . . . . . зол. 1—
У кожного своя доля. У кожного знаки на долоні відмінні. Видавни люди вгадують долю із рук. А хіба Ви не хочете самі розкрити долю свою і своїх знайомих? Ця книжка сего Вас научить.

Зіп'яник, як уживати лічничі зілля . . . . . зол. 0-50
Часто навіть в звичайних недомоганнях не вмієте собі порадити. Зілля є добрий лікар-бо природним. На весну і літо мусите заосмотритися в сїю книжку.

Пересилка книжок 50 с. Висилається лише по одержанню належитости враз з сумою на пересилку. За післяплатою не висилається! Книгарня значний опуст. 1628 2—3